

# Oponentský posudek bakalářské práce

## Zdeňky Máchové

### Právní aspekty ošetrovatelské profese

Autorka předložila bakalářskou práci v rozsahu 60 stran. Tato je přehledně členěna do pěti částí, včetně použité literatury, příloh práce a seznamu použitých zkratk.

1. Autorka si zvolila zajímavé, v praxi nepochybně nedocenené téma, kterému se odborná veřejnost ve své publikační činnosti začala ve větším rozsahu věnovat až poměrně nedávno. Problematika právní úpravy v oblasti poskytování ošetrovatelské péče, je oblastí velmi širokou a logicky se tedy musela zaměřit pouze na její část. Tou měly být legislativní normy týkající se práce zdravotní sestry u lůžka a v ambulanci, jak sama předeslala ve druhé části, cíli práce.

2. V teoretické části bakalářské práce se autorka podrobněji zaměřila na vymezení základních pojmů, a pak zejména na zákon o péči o zdraví lidu a zákon o nelékařských zdravotnických povoláních.

V prvních čtyřech oddílech teoretické části je obsažen úvod do teorie práva a dané právní úpravy s důrazem na základní pojmy obsažené v zákoně o péči o zdraví lidu, tj. otázku povinné mlčenlivosti, poskytování zdravotní péče lege artis či právní úpravu vedení zdravotnické dokumentace. Obsahují vysvětlení základních pojmů z oblasti teorie práva, nastiňují vztah práva a etiky.

V následujících oddílech se pak autorka zaměřila na právní úpravu odpovědnosti za škodu obsaženou v našem právním řádu a vztahující se k ošetrovatelské péči, další povinnosti zdravotnických pracovníků plynoucích ze zák. č. 20/1966 Sb., v pl. zn. a úpravu postavení sestry dle zákoníku práce a zák. č. 96/2004 Sb., v pl. zn.. Dále pak naznačila problematiku podávání léčiv sestrou. Jako přínos vidím část o ochraně osobnosti sestry, byť jí byl věnován malý prostor, což je oblast opomíjená a pro většinu zdravotnické veřejnosti do značné míry neznámá.

Autorce nelze upřít snahu, na omezené ploše bakalářské práce podat co nejvíce informací o dané právní problematice, což je úkol nesnadný. Vzhledem k tomu, že se chtěla zaměřit legislativní normy týkající se práce zdravotní sestry u lůžka a v ambulanci, postrádám alespoň zmínku o dalších právních předpisech, které se k této činnosti nesporně vztahují.

Zřejmě z nutnosti pouze nastínit uváděnou právní úpravu vznikly i věcné nepřesnosti autorky v interpretaci právních předpisů a nejasnosti ve formulacích ( např. str. 13 - nahlížení do zdravotnické dokumentace, bez souhlasu pacienta, kdy je okruh oprávněných širší než autorkou uváděný, str. 14 - zákonná úprava vedení ošetrovatelské dokumentace, str. 15 - pomínutí objektivního typu odpovědnosti v oddílu 3.5.1, str. 25 - platnost a účinnost zák. č. 96/2004 Sb., v pl. zn. a terminologie užívaná tímto zákonem ), které by mohly být zavádějící. Jako potřebné vidím ujasnění si pojmů poskytování zdravotní péče lege artis a non lege artis, když v různých částech práce k nim autorka přistupuje odlišně.

3. V empirické části autorka předložila dotazník, jehož účelem bylo zjistit jaká, je znalost v oblasti práva u nelékařských zdravotnických pracovníků, a to u všeobecných sester, pracujících na některých pracovištích ve Fakultní nemocnici Hradec Králové a Fakultní Thomayerově nemocnici v Praze, a studentek 1. a 4. roč. bakalářského studia na LF UK v Hradci Králové a 1 LF UK v Praze.

Soubor respondentů tedy v podstatě pokrývá celé spektrum všeobecných sester účastnicích se na poskytování zdravotní péče jak z hlediska dosaženého vzdělání, tak z hlediska délky praxe, potažmo věkového.

Autorka provedla podrobné zhodnocení všech třiaadvaceti položených otázek včetně vyhotovení přehledných koláčových grafů, když první tři otázky směřovaly k zařazení respondentů do skupin. K hodnocení výsledků pak bylo využito kritérium věku a vzdělání s ohledem na zastoupení respondentů, protože z hlediska věku a délky praxe jde o velmi podobné údaje. Následně byly výsledky výzkumu zpracovány do grafů, které jsou přílohou bakalářské práce.

4. Z předložené práce vyplynul v podstatě předpokládaný závěr autorky, že znalost právních předpisů upravujících oblast ošetrovatelské péče není mezi sestrami zdaleka taková, jak by měla být a je závislá na době praxe a dosaženém vzdělání. O úrovni vzdělávání v této oblasti se neodvažuji s autorkou polemizovat, rovněž se domnívám, že je i na samotných zdravotnických pracovnících, aby aktivně přistupovali k seznamování se s aktuální právní úpravou. V závěru práce byl rovněž zhodnocen výsledek prováděného výzkumu s důrazem na zák.č. 96/2004 Sb., v pl. zn.. Jedná se nepochybně o zásadní právní normu, která ovlivňuje postavení sester a zároveň úroveň poskytované zdravotní péče. Jak bylo zmíněno, jedná se o poměrně novou právní normu, kterou musí zdravotnická veřejnost zažít. Já jako daleko zásadnější vidím neznalosti v oblasti odpovědnosti zdravotnických pracovníků.

5. Použitá literatura je vybrána dobře. Považovala bych však vzhledem k tématu za prospěšné, kdyby autorka pracovala více se zněním konkrétních právních předpisů a nejen s publikacemi, které již poskytující komentář k dané právní problematice.

6. Součástí bakalářské práce jsou tři přílohy. První z nich je dobře zpracovaný dotazník, který byl použit v rámci průzkumu mezi zdravotními sestrami a studentkami. Dalšími přílohami jsou grafy znázorňující přehledně výsledky průzkumu s ohledem na věk a dosažené vzdělání respondentů a seznam použitých zkratk.

7. Jak jsem již předeslala výše, autorka zvolila velmi široce formulované téma, které jednoznačně nebylo možné postihnout v bakalářské práci v plném rozsahu. Přínosem práce je dle mého prezentace jejích názorů, plynoucími z praktických zkušeností, ač s některými by bylo možné polemizovat, a pěkné zpracování rozboru výsledků dotazníku včetně grafického v empirické části a v příloze práce. Nicméně se v práci objevily některé nepřesnosti, o kterých se zmiňuji výše.

V rámci obhajoby navrhuji diskutovat následující témata :

1. Diskuse o pojmech postupu lege artis a non lege artis.
2. Jak je v právu upravena otázka nahlížení do zdravotnické dokumentace, konkrétně k tomu oprávněné osoby.
3. Jaký je rozdíl mezi subjektivním a objektivním typem odpovědnosti.

8. Práci klasifikuji : velmi dobře

V Hradci Králové dne 21.5.2006

Mgr. Radmila Fejfarová